

tom in poljedelcem med njih glavnim delavnim časom primerno pomoč prinese in s tem njih gospodarsko stališče izboljša.

Zaradi različnosti časov žetve se te dopuste ne more za vse pokrajine enakomerno določiti. Daje se te dopuste sporazumno s politično oblastjo med časom žetve žita, koruze ter mrve in vinske trgatve. V južnih krajih monarhije dobijo tak dopust tudi oni, ki se pečajo z izdelovanjem svile. Med glavnim časom žetnih dopustov se uredi pri vojaki tritedensko počivaje orožja in to pri infanteriji, pri lovcih, pri težkih havbic-divizijah ter pri gorski in trdnjovski artiljeriji. Dopuste podeliti je po regimentih v enakih rokih; le pri trdnjovski artiljeriji zamore se termin ali rok tudi po batajonih določiti. Termine dopusta določiti je do konca maja vsacega leta sporazumno s politično oblastjo od strani komandantov vojakov; poznejše prenašanje določenega roka sme se izvršiti le izjemoma zaradi nenavadnega vremena. Tako prenašanje se potem v vsakem slučaju razglasi.

Pri kavaljeriji in poljski artiljeriji (razven težkih havbic-divizij) zamore se dopust ob žetvi z ozirom na težavno izvežbanje moštva in na opravke s konji le posameznim ljudem podeliti; splošnega počivanja orožja se pri tej vrsti vojakov ne vpelje. Zato je tudi tukaj število dopust izpuščenih veliko manjše nego pri drugih vrstah orožja. Tudi se splošne dopuste ob žetvi ne dovoli pri tehničnih vojaki, pri saniteti, trénu, in še pri nekaterih manjših vojaških oddelkih (n. p. Artillerie-Zeusanstalt, Militär-verpflegsdepot). Posamesnikom se pa seveda tudi pri teh vojaških oddelkih žetni dopust podeli. Med velikim jesenskim počivanjem orožja se žetne dopuste pri vseh vojaki brez težave podeli.

Pravico do dopusta ob žetvi imajo: 1. Lastniki podedovanih posestev gotove velikosti (zemljišče posestva mora zadostiti za življenje petroglavne družine, ne sme prekositi štirikratno svoto take potrebnosti). Nadalje njih sinovi, zeti, vnuki, ki pridejo kot preskrbovalci družine v zmislu § 34 vojne postave v poštev, ako že niso iz tega vzroka itak le nadomestni rezervisti. — 2. Najemniki takih posestev odnosno njih sinovi. Lastniki ali najemniki nepodedovanih malih ali srednjih posestev ter njih sinovi in vnuki. — 4. Kmetijski delavci zadnjega prezenčnega leta.

Med splošnim jesenskim počivanjem orožja zamorejo tudi posredni kmetijski delavci, to je taki ljudje, ki niso sami kmetijski delavci, ki pa jih vendar njih stariši za druga dela potrebujejo n. p. zidarji, pokrivalci streh, ključarji, mizarji, čevljarji itd.) žetin dopust dobiti. Ne dobijo pa dopusta enoletni prostovoljci, rekruti, v izvežbanju zaostali ljudje, slabo konduirani vojaki in taki iz okuženih krajev.

Zobna kréma

KALODONT

Ustna voda 40

Novice.

Klerikalni voditelji o klerikalnih listih. Znano je, na kako nizkem stališču stoji večina klerikalnih časopisov vseh jezikov. Pošteni klerikalni voditelji in visoki duhovniki to sami priznavajo. Tako je rekel znani klerikalni vodja dr. Bachem žel 1902: „Nobeno časopisje ne stoji tako nizko in v nobenem se tako grdo ne bojuje, kakor v klerikalnem časopisju. To ima le osebno psovanje in zasramovanje, kjer mu primanjkuje stvarnih razlogov“. — Katoliški duhovnik dr. Jos. Müller napisal je v listu „Theologisch-praktische Monats-schrift“ sledeče besede o klerikalnem časopisju: „Le pogledjmo surovost v polemiki, brezsrčno laž in zaničevanje učenih mož, ki niso klerikalci. Klerikalno časopisje je slabše (schöfeler) nego nasprotniško“. — Katoliški duhovnik dr. Bamiller rekel je dobessedno: „Pomanjkanje poštenosti je resničnost in glavno znamenje klerikalnega časopisja“. — Nadalje piše katoliški duhovnik dr. Karl M. Kaufmann: Klerikalni stranki neprijetnega moža se mora uničiti in nobeno sredstvo ni preslabo, da se ga hujska v smrt: vohunstvo, denunciacija, prelomljenje pisemske tajnosti, nasilje pri nesamostojnih činiteljih, laži in obrekovanja. Najneumnejše laži so pri klerikalcih le deli dolge verige“. — Katoliški profesor dr. Lichtenberger je pisal: „V vsaki številki klerikalnih listov najdemo laži, na vsaki strani surovost in neotesanost“. — Strogo katoliški politik in urednik dr. Sigl pa je rekel o klerikalnih listih: „Lažejo kakor hudič in go-ljufajo iz principa“. — Kaj bi ti pošteni katoliški možje šele o slovenskih klerikalnih listih rekli, ki so še tisočkrat gnušnejši nego nemško-klerikalni?!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Pozor, kmetje v ptujskem okraju! Z ozirom na vedno še nastopivšo kugo na gobcih in parkljih je c. k. namestništvo v Gradcu za 6. septembra določeni ogled goveje živine v Ptujju odpovedalo in se ta ogled (Rinderschan) torej ne vrši. Glej tudi inzerat v današnji številki našega lista.

Proti c. k. kmetijski družbi pričeli so klerikalni listi zdaj z vsemi sredstvi hujskati in agitirati. Splošno je znano, da je ravno c. k. kmetijska družba velepomembna v gospodarstvu naše dežele. Pri najrazličnejših funkcijah kmetijstva pomaga ta družba z velikimi sredstvi, mnogo živinorejskega, travniškega, poljskega, vinogradniškega napredka je ravno nje zahvaliti. Seveda je c. k. kmetijska družba nepolitična in brezstrankarska. Narodnostne hujskarije, politične gonje, vsega tega, kar je zastrupilo naše javne življenje, ni in ne sme biti v tej družbi. Družba je bila doslej vedno v rokah značajnih mož, ki so imeli edino in cilj: pomagati kmetickemu ljudstvu z izboljšanjem njegovega gospodarstva. To pa klerikalcem ne dopade. Oni bi dobili tudi c. k. kmetijsko družbo radi v svoje kremplje, da bi jo potem v politične svoje namene izrabljali. Zato in za ničesar drugega se jim ne gre. Kako

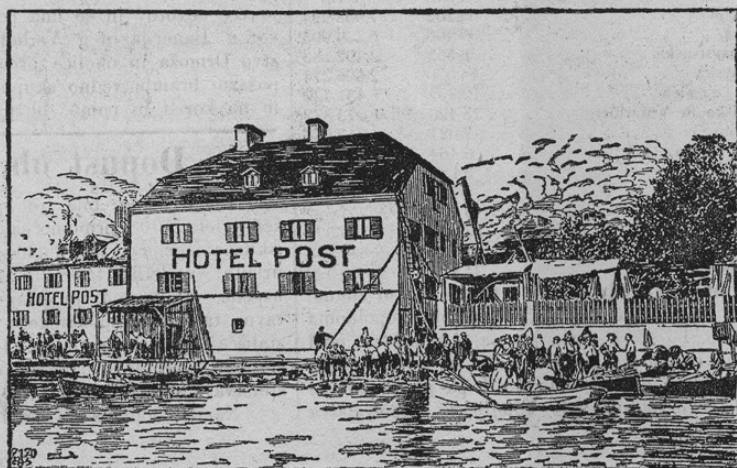
znajo ti brezvestni in sebični klerikalci tudi v gospodarskih organizacijah „delati“, kadar pridejo na krnilo, dokazali so že opetovano. Omenimo le dr. Šušteršičevo afero z žlindro, na politično izrabljanje gospodarskih zvez, na zapravljanje kranjskih deželnih denarjev za falirana klerikalna podjetja itd. itd. Vedno ista shika: klerikalec ima k sebi obrnjene roke... Kakšne pojme in cilje imajo klerikalci, dokazali so ravno zdaj na Kranjskem. Tam je vsled nesrečne suše pričakovati letos veliko pomanjkanje krme in vsak otrok ve, kaj to pomeni. Ako bi imeli na Kranjskem vladajoči klerikalci res le iskrico ljubezni do kmeta, potem bi morali skušati preskrbeti ceno krme. Pa so ravno nasproti storili: Klerikalci so pokupili krme, kolikor so jo dobili, in bodejo zdaj 1000 vagonov krme na Bavarsko izvozili. 1000 vagonov je približno 1 milijon 200 tisoč kilogramov mrve; in to velikansko množino so slovenski klerikalci slovenskim kmetom odtegnili v času, ko bode kmet moral zaradi pomanjkanje krme slamate strehe odkrivati... Tako torej gospodarje slovenski klerikalci! In tako gospodarstvo bojejo tudi v štajerski c. k. kmetijski družbi vpeljati. Zato ravno so pričeli zdaj z najgostejšimi lažmi hujskati proti tej družbi, da bi kmetom še zadnjo opomoro v njih težkem boju za obstanek vzeli. Ali štajerski kmetje se ne bodejo dali tako daleč zapeljati kakor kranjski tovariši. Politikujoče farstvo okoli prevzetnega dr. Korošca naj bode prepričano, da velja beseda: vsaka sila do vremena! Vse ne bodejo stisnili pod Korošev cilindar. Zato ključemo že danes te klerikalne gospodi: roke proč od c. k. kmetijske družbe, kajti drugače si bodeš temeljito prste opekli!

Dravsko polje bi klerikalci prav radi v svoje kremplje dobili. Zato priobčil je nek zbesneli pop v zadnjem „Slovenskem gospodarju“ nesramno-neumni članek, v katerem bluje ogenj in žveplo na „Štajercijance“. No, kmetje imajo že vedo, da je vse tisto dobro, kar ta najneumnejši list pod Božjim solncem obrekuje. Zato nas blazno divjanje dotičnega črnega fantazma prav nič ne vznemirja. Klerikalci so stali vedno na stališču, da je Bogu dopadljivo, ako političnega nasprotnika „blatijo“. „Gospodar“ ima neverjetno predrznost, da očita „Štajercijance“ protestantizem, sovraštvo do Avstrije in cesarja. Malika, nemčurstvo in ne vemo kaj vse še. Po božnim klerikalnim sleparjem bode pač treba enkrat poštno po nosu dati! „Štajercijanci“ so bili vedno boljše kristijani in katoličani nego politični farji. Katoličanstvo na jeziku ni mnogo vredno. Zakaj pa je zatajil dr. Korošec duhovniško sukno in postal politični hujskač najgostejše vrste, ako mu je res toliko za vero? Duhovniški ljubezni bi moral biti in razširjevalec sovraštva je postal! Izdal je svoj stan in pozabil na svoj duhovniški prispevek. In taki ljudje hočejo biti vzor-katoliki?... Kmeta ljubijo klerikalci, tako piše „Gospodar“. Seveda ga ljubijo, dokler ima kmet polno denarnico! Farška bisaga je simbol klerikalizma. In „dobri kristijani“ so pri klerikalcih le tisti kmetje, ki jim vedno nosijo. No bode kmet še tako reven in usmiljenja vreden, politični far ga bode našel in mu bode izsusu zadnjo kapljico krvi... Kar se pa tiče domovinstva in sovraštva proti Avstriji, naj črnaki le raje molčijo. Klerikalci hočejo sedanjemu Avstriji razbiti in novo jugoslovansko deželo urediti. To so njih voditelji opetovano povedali. S šti in Hrvti nas hočejo združiti, trializem hočejo vpeljati, našo kronovino hočejo raztrgati in srskega revolverskega kralja ljubijo desetkrat bolj nego našega cesarja. In ti hočejo nekaj o Avstriji govoriti! Kdaj pa je bil klerikalec že patriot? Klerikalec ne ljubi drugega nego svoj kraj in trebuh mu je domovina! In tisti politični pop, ki strelja svoje kozle po „Gospodarju“ ima še nesramno predrznost, da se imega „kmetkega sina“, naj pometa pred svojim pragom. Ko bi bili cerkev in vera od političnih farjev odvisni, bi že davno izginili. In ko so na Avstrijskem vladali politični farji, bila je kmetova tlaka izraz njih „ljubezni“. Na Dravskem polju ne bodejo popi mnogo kalinov nalovili!

Pri „narodni stranki“ so v silni zadregi zaradi sitne smole njih voditelja dr. Kukovca. I gotovo nismo tisti, ki so vpeljali v politični bo-

Veliki požar.

Zdaj je čas velikih požarov. Tako je tudi pogorel svetovno znani hotel „Post“ v Tegernsee na Bavarskem. V hotelu je bilo okroglo 200 gostov, ki so sedeli ravno pri skupnem obedu, ko je zadonel klic: ogenj! Nastala je velikanska panika. Gosti so bežali najprej na prosto in potem zopet nazaj po svoje vrednostne predmete. K sreči ni prišlo nobeno človeško življenje v nevarnost, ali prizadeta škoda je pač velikanska.

Das niedergebrannte Post-Hotel in Tegernsee.